

**Pöoli gban dieke dı gutına
bule ı maagina a yı
Korinti
tıj vuosi wonna**

¹ Manıj Pöoli vuodieke Nımıj dı vöarına dı n yı Yisa Masia tontuntı ańań tı numbuı Timoti maaginana gbańku gie, a yıa nııııj Nımıj vuodiekemba dı benne Korinti tıj ma ańań Nımıj vuodiekemba dı benne Akaya tıjgban mana.

² Tı Chööj Nımıj ańań tı Yömutıej Yisa Masia sunıjı nı ta bı yı nı sugıdıbagıj.

Pöoli die dı waasına Nımıj dene

³ Nı vaa tı waası Nımıj, vuodieke dı yine tı Yömutıej Yisa Masia Chööj wa, ta bı yı vuodieke dı chıgınana tı zöölıj pam wa ta tı sunıjıj mana dı nyına ı jıgırı.

⁴ ı sunıje tı mııj tı wumugısıke me, amı tı nan bıagı a sunıjı vuodiekemba dı benne wumugısıke yırı yırı me wo ańań sunıjı dieke tı tuone a nyııj wöıııj Nımıj jıgırı.

⁵ Tı wahala diıle Masia wıa dı dala die wo, die gban gban tı sunıjıj nan dı dala wöıııj Masia wıa.

⁶ Dıı yı tı die wahala, dı yıwo nı sunıjıj ańań nı gbatıtaanıj wıa. Dıı yı tı ye sunıjıj, dı yıwo nı wıa, dı tı sunıjı nı, ta nı gban nı ye suguru ta bıagı a diı wahala sıba tı dıne dene wo.

⁷ Die wia, ti ka chuga nmaamuṅ ni wia, dama ti siba a baari ni dine wahala siba ti dine die wo, die gbanṅ gbanṅ ni nan di yese sunṅiṅ siba ti yesinene die wo.

⁸ Ti nɔmballi, ti yaala ti bali ni muṅ yaa gamma wahala dieke ti dine Asia tuṅgbanṅ ma. Die wahalika die faasi dala muṅ a taṅ ti haguṅ ta die ti bi wo tama di ti nan di bie ti miivoli me,

⁹ ta die yile di ti baa ti kpi muṅ. Naa die yiye muṅ di ka dagu ti di ti daa yalluma tama ti gbanṅ gbanṅ ti ma, ama ti naguma ti yada a yi Nmuṅ nyuna ma ma, vuodieke di sugurina kunti a nyuna kuṅ me wo.

¹⁰ Wɔnuṅ die u gbatina ti a nyuṅ kuṅ daampoyi ma, ta u nan bi a gbatu ti a taṅ; ti yaa wa tama u ma ta siba di u nan di gbata ti sanṅa mana muṅ.

¹¹ Ni sunṅi ti anṅaṅ Nmuṅ juṅsuṅ, amu Nmuṅ nan tuo vuosi pam di juṅsunana a yia ti wa juṅsuṅ, ta nan sunṅi ti, anṅ vuosi pam nan waasi wa ti wia.

Yaa gamma Pɔoli sunsamuṅ tariguṅ wia

¹² Wudieke ti yalla kuule yiwo naa: di ti biagu bala di wudieke mana ti yine tuṅgbanṅka gie me die ti yiye muṅ anṅaṅ nmuṅchigula anṅaṅ sugyialuṅ dieke di nyuna Nmuṅ jigini, die die di faasi yi sanṅa dieke ti bene ni jigiri. Nmuṅ sunṅiṅ wia die vana ti beri die wo daa vuota yiaṅ.

¹³ Ti maaga wudieke ni baanṅ biagu a karuṅ ta siba a chiasu a yia ni, ama ta yaa tama di ni nan keṅ siba ha vunuṅ,

¹⁴ sɪba nɪ wone sɪba tɪ wɪaha bɪta die wo, dɪ nɪ nan keŋ a sɪba a mana ta kuule tɪ wɪa sɪba tɪ gbaŋ tɪ bala tɪ kuule nɪ wɪa wa daa dieke tɪ Yɔmɔtɪeŋ Yisa Masia dɪ bala ɔ keŋ wo.

¹⁵ Die n wɔŋ sɪba naa wɪa ta die saŋ dɪ n yɪŋŋi keŋ kaagɪ nɪ, amɔ nɪ nan ye sunŋiŋ bule.

¹⁶ Dama die n saŋya mɪŋ dɪ n keŋ kaagɪ nɪ maŋ keŋ tɪaŋ gara Masedonia tɪŋgbaŋ ma, ta bɪ keŋ a kaagɪ nɪ maŋ keŋ yɪŋŋi kɪeŋ, aŋ nɪ sunŋi mɪŋ aŋ n ga Judia tɪŋgbaŋ ma.

¹⁷ Die n sɪŋsaŋkaha die yiwo laalɪŋ? Yaa wudieke die n sana dɪ n yiwo die yiwo sɪba tɪŋgbaŋka gie vuosi dɪ ŋaana bala dɪ, “Wa, wa” ta kɔaŋ chaŋ ba bɪ bala dɪ, “Aayɪ, aayɪ ” die wo?

¹⁸ Ama Nɪmɪŋ vuodieke dɪ yine wusɪetɪeŋ wo yiwo n daansɪatɪeŋ, dɪ nɔa dieke die n yɪ nɪ wa ka yi “Wa” aŋaŋ “Aayɪ.”

¹⁹ Dama Yisa Masia vuodieke dɪ yine Nɪmɪŋ Bɔa, vuodieke manɪŋ aŋaŋ Salasi aŋaŋ Timoti die dɪ mɔbɪ ɔ wɪa a yɪ nɪ wa, ɔ ka bala dɪ, “Wa” ta yɪŋŋi bala dɪ, “Aayɪ”, ama ɔ ma jaŋaŋ mana yiwo “Wa.”

²⁰ Dama ɔ yine “Wa” Nɪmɪŋ nɔa mana ma. Naa wɪa tɪ bala dɪ, “Wusie” Yisa Masia ma, amɔ Nɪmɪŋ ye bɪrɪŋ.

²¹ Nɪmɪŋ die vɔarɪna tɪ aŋaŋ nɪ dɪ tɪ tɔmma tɔbɔma, ta ɔ mɪŋŋɪ a zɪeŋ tɪnɪŋ Masia ma,

²² wɔnɪŋ ɔ magɪlɪna tɪnɪŋ dɪ tɪ yiwo ɔ sɪtɪ, ta ɔ wolin yɪ ɔ Halikasɪka tɪ sɔgɪtɪ ma aŋ ka dagɪ dɪ ɔ nan keŋ yɪ tɪ wudieke mana ɔ yɪna nɔaŋ dɪ ɔ nan yɪ tɪ wa.

²³ Nɪmɪŋ yine n daansɪatɪeŋ dɪ wudieke die dɪ yine ta maŋ ka keŋ Korinti nɪ jɪgɪŋ yiwo die n ka

yaala n datı nı tıbuŋ wıa.

²⁴ Tı kaan bıađı a mugisi nı ta dađı nı nı muna nı yi yada die, dama tı siba dı nı yaa yada ta muŋŋı zie vuunı, ama tı tuma aŋaŋ nı dı tı dađı nı, nı baan yi die ta yallıma sɔđıfıalıŋ.

2

¹ N sanja muŋ dı n kaan bı yinŋi keŋ nı jigin a yi nı sɔŋ chɔɔsı.

² Dama dı yi maŋ chɔɔsı nı sɔŋ, mınta bala ɔ tıalı a yı muŋ sɔđıfıalıŋ? Daa nıunı?

³ Naa wıa die maŋ maadı gbanıŋ dama die n ka yaala n keŋ aŋ vuodiekemba dı tınna mɔ ba yıma muŋ sɔđıfıalıku, chɔɔsı n sɔŋ. Dama n yaa tama dı n sɔđıfıalıŋ yiwo nı gban gban nı sɔđıfıalıŋ muŋ.

⁴ Die n maadı gbanku a yı nı muŋ aŋaŋ sɔđıchɔɔsıŋ pam aŋaŋ nıntaantı; dı ka sıu siba dı n yaala nı sɔŋ chɔɔsı muŋ ama die n yaala nı sımma n faasına cho nı dene.

Vuodieke dı yine bıaŋ naachaala wıa

⁵ Dı yi nı wɔnyı dı yi wıuŋ ta n sɔŋ dı chɔɔsı, ɔ ka yi a chɔɔsı wa n nyına ma, ama ɔ yi chɔɔsı wa nı mana muŋ, dı yi ɔ ka chɔɔsı nı mana ama nı jɔsɔ, n bala die dama n ka yaala n faası nagı nıŋŋmına aŋaŋ wa wa wıa.

⁶ Nı mana die lagıya muŋ a datı ɔ tıbuŋ die wıa dı mɔ.

⁷ Ama lele dı mɔ muŋ dı nı nagı chaa wa ta kpanŋıstı wa, amɔ ɔ kaan dı yaa sɔđıchɔɔsıŋ pam ta nan.

⁸ N jɔɔsa nı, nı vaa ɔ sımma dı nı seŋ cho wo muŋ.

⁹ Wudieke wɔa die n maaguna nɔ gbanƙu gie yiwo naa, die n yaala n magisi nɔ mun a ye dɔ nɔ tuose n nɔaŋ jaan mana ma mun?

¹⁰ Du yi nɔ nagɔ vuon tumbiatɔ a chaa wa, n gban n nagɔ a chaa wa mun, du yi vuoke dɔ yi wudieke dɔ mu dɔ n nagɔ chaa, n nagɔ chaa wa mun nɔ wɔa Masia nɔnɔa,

¹¹ amɔ Sitaani da yesime sien a gaan ti, dama ti sɔba v sieti dɔ sina die mun.

Tirosi tɔnɔnɔ wɔa

¹² Die n gana a tɔgɔ Tirosi tɔnɔnɔ ma wa dɔ n muɔli Yisa wɔwɔnaha die man nɔnɔ dɔ Nmɔn yuori wa v tɔma sien mi mun a yi mun.

¹³ Ama die dɔ faasi mugisi mun mun die n kana ka ye n numba Tatusi mi wo wɔa. Die wɔa, man taan vuosi mi, ta tɔn ga Masedonia tɔnɔnɔ ma.

Masia dɔ yɔnana ti nyanɔnɔ dene

¹⁴ Ti mu ti biruma Nmɔn, dama ti taasina aŋan Masia wa wɔa die vana ti nyanɔnɔ jaan mana ma. Nmɔn vɔarɔna ti dɔ ti yuori Masia dagɔ jigin mana; ta v wɔwɔnaha sɔnɔ su sɔba tulaari dieke nyɔɔgɔn dɔ faasina vɔna ta nyɔɔgɔn jigin die wo.

¹⁵ Dama ti su sɔba tulaari dieke nyɔɔgɔn dɔ vɔna Masia dɔ naguna ti a yi Nmɔn, ta nyɔɔgɔn dɔ juo vuodiekemba dɔ yesinene gbatitaanɔn aŋan vuodiekemba dɔ kana ka yese gbatitaanɔn ma.

¹⁶ Vuodiekemba dɔ kana ka yese gbatitaanƙu nɔn jigin, ti su sɔba nyɔɔgɔn dieke dɔ yalla kun a kien, ama vuodiekemba dɔ yesinene gbatitaanƙu nɔn jigin, ti su sɔba nyɔɔgɔn dieke dɔ yalla miivoli a kien. Vuon wori a baan biagɔ tɔn tɔmaha gie.

¹⁷ Tı ka su siba vuodiekemba dı nagına Nımuŋ wıaha a bıruŋ nyuŋ diilehe, ama tınuŋ nuŋ tı bala wusie dama wönuŋ Nımuŋ tunna tı; die wıa tı bie u nuŋŋa, ta muöla u wıaha Yısa yiko me.

3

Yaa gamma Nımuŋ nuahaalıŋ wıa

¹ Naa bı dagı muŋ dı tı daga tı gban muŋ? Dı yiwo talası dı vuon maagı tı siara gbanı a yı nı? Yaa tı tuo tı siara gbanı nı jıgıŋ siba vuosi batan dı yinene wo muŋ? Aayı.

² Nınuŋ nı yine tı siara gbanıŋ ta marı tı sügıtı ma dı vuon mana karıŋ a summa.

³ Dı bie wo yaalıŋ ma dı nuŋŋ nı yine Masia gbanıku mi ta u maagı a tuŋ tı aŋaŋ ka, dı ka yı gban dieke vuota dı maagına aŋaŋ jamaakıŋ nyaan a dısu tanteelikıŋ me, ama Masia die maagına ha aŋaŋ miivolitien Nabidie Nımuŋ Halıkasıka vuota sügıtı ma.

⁴ Wudieke wıa n bala naa, yiwo tı yaa wa kpaadensıŋ Nımuŋ nuŋŋa Masia suŋŋıŋ wıa.

⁵ Tı ka daga tı gban dı tı nan bıagı yı wıuŋ aŋaŋ tı gban gban tı hagıruŋ, ama Nımuŋ suŋŋıŋ wıa tı bıagı tuma tıumaha.

⁶ Wönuŋ u vana tı mu aŋaŋ u nuahaalıku wıaha tıuma; ta nuahaalıku ka yı Mosisi mıru diekemba die u maagına wa, dı yiwo Halıkasıka suıı. Mıraha die yaa wa kuŋ a kien ama Nımuŋ Halıkasıka yıa tı miivoli dieke dı wone kpatıŋ.

Nuahaalıku chaanıŋ wıa

⁷ Saŋŋa dieke Nŋmŋ die dɪ maaguna ɔ mɪraha a diisi tanteelikiri me wo, saŋka mi die ɔ chuulikpenkpɔŋ die sɔɔŋ a vaa Mosisi nine dɪ chaan; chaanƙɔ wɪa Izara vuosisi die ka biagi a daansa wɔnɔŋ Mosisi nine chaan aŋaŋ ka chaanƙɔ dɪ banana mana. Du yi mɪrɪ dieke dɪ yalla ƙuŋ a ƙien wo dɪ ƙeŋ aŋaŋ chuulikpenkpɔŋ,

⁸ die nɔŋ Halikasika tɔɔma sien nɔŋ nan faasi dala pam a tiaŋ die.

⁹ Du yi mɪrɪ dieke dɪ daguna vuosi dɪ ba yaa biabɔ die dɪ ƙeŋ aŋaŋ chuulikpenkpɔŋ, Nŋmŋ Halikasika tɔɔma sie dieke dɪ vana vuosi dɪ birɔŋ vuovɔnaha Nŋmŋ nɔŋŋa nan dɪ beri aŋaŋ chuulikpenkpɔŋ a faasi tiaŋ die.

¹⁰ Wusie, mɪraha die dɪ ƙeŋ waari ka chuulikpenkpɔŋ dama chuulikpenkpɔŋ dieke dɪ tianna ka kenne.

¹¹ Du yi ta mɪrɪ dieke dɪ tiaŋ gara die dɪ ƙeŋ aŋaŋ chuulikpenkpɔŋ, die nɔŋ Halikasika tɔɔma sie dieke dɪ bala ka bemme yaa gamma haahuu wo nan dɪ yaa chuulikpenkpɔŋ a faasi tiaŋ die.

¹² Tama ka gie wɪa ti faasi yaa sikimiŋ dene.

¹³ Ama tɪnɔŋ nɔŋ ti ka sɪ sɪba Mosisi, die dɪ ŋaana naga garɔŋ a ligi ɔ nine ta ka yaala Izara vuosi ye chuuli dieke dɪ benne ɔ nine chaan ta tiaŋ gara wa.

¹⁴ Ama ba sɔŋanyile die ka yuoriye; saŋŋa dieke ba ƙeŋ karɔŋ Nŋmŋ nɔakɔɔrɪ gbanƙɔ, dɪ ŋaan sɪ sɪba garɔƙɔ ye ligi wo ba sɔŋanyile a ƙeŋ tɔgi jinne. Garɔƙɔ ŋaan vɔari mɔŋ du yi vuon dɪ nagi ɔ gban a taasi aŋaŋ Masia nyɔna ma.

¹⁵ A ƙeŋ tɔgi jinne ba ƙeŋ karɔŋ Mosisi mɪraha,

garıku ɲaaj ligi ba sɔgtı mɯ.

¹⁶ Ama dı yi vuonj dı yıɲɲi a dı tı Yomɔtienj, garıku ɲaaj vɔari mɯ.

¹⁷ Ta lele tı Yomɔtienj wo yine Halıkasıka, ta jigidieke tı Yomɔtienj Halıkasıka dı bene, dɔɲɲɔ berıj beri mɯ.

¹⁸ Die wıa tıɲɲ nıɲ garıku ka bı ligi tı nine, ta tı mana dı yese tı Yomɔtienj dı yalla chuulikpenkpıɲ pam dene, ta a tarıga tı ta tı nıasa wa, ta tı chuulıj bı gıta saɲɲa mana, ta chuuliku dı nyına wɔɲɲ tı Yomɔtienj vuodieke dı yine Halıkasıka jigıj.

4

Nyındiekemba dı yalla nyɔari ta bie kpaga ma dene

¹ Ʋmɯj zɔɔɲɲɲıgıla wıa ɔ nagı tɔɔmaha gie a yi tı nuusi me, die wıa tı ka chıga ɲmaamɯ.

² Die wıa tı zeti lıɲɲ ma tɔɔma aɲaɲ tɔɔmıatı diekemba dı yalla viivi a kienj wo, ta tɔma ta ka lɔbıra vuosisi, ta tı ka tarıga Ʋmɯj wıaha dı tı gaama vuosi, ama tı gbaɲ tı bie wo Ʋmɯj nıɲɲa ta mɔɔla ɔ wıaha yaalıj ma aɲaɲ wusie, dı vuonj da yallıma sɲɲanyilibıatı yaa gamma tı tɔɔma ma.

³ Die wıa, dı yi Ʋmɯj wɔɲɲnaha dı lɔbıri, dı lɔbıri wa vuodiekemba dı faasına bıa ta kpie jigıj nyına ma mɯ.

⁴ Ba ka yi Yısa yada dama Sitaani vuodieke tıɲgbaɲka gie vuosi dı jıanna ligi wo ba sɲɲanyile mɯ. Wɔɲɲ ɔ ligine ba nine dı ba daa yesime chaɲku dı kenne ba jigiri. Chaɲku

nyuŋ wa wɔnuŋ dieke dɪ dagɪna Masia chuulin wa jigin; wɔnuŋ ɔ yine Nɲmɪŋ niasɪŋ dee dee.

⁵ Tɪ ka mɔɔla wɪaha yaa gamma tɪ ma, ama tɪ mɔɔla yaa gamma Yisa Masia ma mɪŋ, wɔnuŋ ɔ yine tɪ Yɔmɔtien wo, ama ta daga dɪ tɪnuŋ tɪ yiwo ɔ tɔntɔntuŋ a yi nɪ, ɔ saan wɪa.

⁶ Nɲmɪŋ die dɪ balɪ kɔrɪŋ ma wa dɪ, “Chaanuŋ chaanɪ lɪmɪŋ ma”, wɔnuŋ ɔ vana chaanɪkɔ dɪ chaanɪ tɪ sɔgɪtɪ ma, dɪ tɪ sɪmma ɔ chuulikpenkpuŋ dɪ sɪna die; kanuŋ chuulikpenkpuŋ chaannana Yisa Masia nine me.

⁷ Ama tɪnuŋ vuodiekemba dɪ yalla nyindiekemba dɪ yalla nyɔarɪ gie sɪ sɪba tɔgɪŋ kpaga, dɪ a dagɪ dɪ hagarɪ dieke dɪ tɪanna hagarɪŋ mana yiwo Nɲmɪŋ sɪtɪ ama daa tɪnuŋ.

⁸ Tɪ die wahala pam sanɲa mana, ama a ka nyaɲɲa tɪ; sanɲa a tanɪ tɪ ɲaanɪ ka sɪba tɪ baanɪ yi die, ama tɪ ɲaanɪ yaa wa tama,

⁹ ba mugise tɪ mɪŋ, ama Nɲmɪŋ ka vasa tɪ, ba ɲaanɪ nagɪ tɪ taana ama ba ka biagɪ kɔa tɪ.

¹⁰ Wɪaha gie tɪ yesinene dagɪya dɪ tɪ saaga sanɲa mana mɪŋ dɪ tɪ kpi kuŋ dieke chanchaanɪ Yisa dɪ kpine amɔ vuosi nan ye ta sɪmma dɪ tɪ yaa wa ɔ miivoli mi.

¹¹ Tɪ yene bie tɪ mɪsɪ ma naa tɪ bie wo kuŋ nuusi me Yisa wɪa, amɔ ɔ miivoli dieke dɪ benne tɪ nyuŋbanuŋ dieke dɪ balla ka kenɪ kpi wo kenɪ nyuŋ yaaluŋ ma.

¹² Naa dagɪya dɪ kuŋ yigi wo tɪ nuusi a yallɪ, dɪ nuŋuŋ nɪ ye miivoli haaluŋ.

¹³ Dɪ maagɪya Nɲmɪŋ gbanɪkɔ sɔŋ dɪ, “N yalla yada wɪa manɪ balɪ wɪa”, tɪ gbanɪ tɪ yaa wa

Halkası dieke dı vana vuoke mi dı yi yada wa, die wıa tı gbanj dı yi yada ta bala naa.

¹⁴ Dama tı sıba dı Njıny die sũgıri wa tı Yomõtienj Yisa Masia a nyıny kunj me, wõny ı nan daansı sũgıri tıny ananj nıny vuodiekemba dı dına Masia wa kunj me, a yaa tı kenj ı jıgıny.

¹⁵ Wıaha mana beri mıny dı a sunjı nı, dı yi vuosi dı yie Njıny zõõlınchıgılaha yada dı kenj dala ta gıta, anwaası dieke Njıny dı bala ı tuo a nyıny ba jıgıny nan faası dala, amı ı nan ye jılıma.

Yada wıa

¹⁶ Naa wıa tı yaa wa tama ta gbalıga; ananj tı kurınnana ta tı nyınygbanj dı gbalıga naa, ama Njıny yıa tı haalıtı hagıny daanj mana mıny.

¹⁷ Die wıa, wahala bıta dieke tı dinene ta kaanj ybası wa, nan dı yaa sũgıfalı dieke dı dala ta wo kpatıny a yı tı, ta sũgıfalıkw nan tıny wahalaka pım.

¹⁸ Dama tı baga ka bie nyındieke tı yesinene me, ama tı baga bie wo nyındieke tı kana ka yese me mıny. Jadieke tı yesinene kaanj ybası ta tıny ga, ama jadieke tı kana ka yese wo nıny nan dı beri yaa gamma haahuu.

5

¹ Tı sıba a baarı dı nyınygbanj dieke tı yalla lele naa sı sıba tı tınygbanjka gie tıgıny mıny, dı yi a kenj kpi, tı yaa wa tıgı dieke Njıny dı nan yı tı arızanna ma, daa vuota mına tıgıri mi, ka nan dı beri yaa gamma haahuu.

² Tı fıõbla mıny ananj tı nyınygbanjka gie, ta chısa daa dieke Njıny dı balla ı wuri tı

tunġbanġa gie nyunġbanġa ta yġ tġ arizanna ma nyunġbanġu.

³ Dama tġ keġ ye tġ nyunġbanġ haalġku tġ haalġtu kaan wuġ a waari ġigiberisikinġ.

⁴ Ama tġ haalġtu dġ yene suu nyunġbanġa gie me wo, tġ nmuuse mġ. Daa tġ ka bġ yaala nyunġbanġa gie berinġ, ama tġ yaala arizanna nyunġbanġa mġ, dġ dġnuġ daari mi miivolike nan keġ nyii kuġ anġ a kpatġ.

⁵ Nmġuġ yine vuodieke dġ wuġsġna tġ ta vaa tġ yi siri yaa gamma tarġġku wġa, ta yġ tġ u Halġkasġka anġ ka daga dġ u nan keġ yi wudieke u balla dġ u nan keġ yiwo mana.

⁶ Die wġa, tġ yallġ wa kpaadensinġ sanġa mana mġ, ta tġ wuġ sġba dġ dġ yi tġ haalġtu dġ bie tunġbanġa gie nyunġbanġu ma, tġ wo tġ Yuġmġtienġ ġiginġ,

⁷ dama tġ dġa yada sienġ mġuġ daa ġadieke tġ nine dġ yesinene.

⁸ Tġ yallġ wa kpaadensinġ sġba a wone balġ wa, dama dġ mu dġ tġ vaa nyunġbanġa gie ta ga tġ Yuġmġtienġ ġiginġ.

⁹ Die wġa, dġ yi tġ bie tunġbanġa gie me yaa tġ keġ bie u ġiginġ, wudieke tġ faasġna yaala yiwo dġ tġ fġalma u suġ.

¹⁰ Dama tġ mana nan keġ nyuġ yaalġu ma Masia nuġa sarġya diile daraanġ, anġ vuuġ mana nan keġ tuo u tune sġba u tuuġma dġ sġna dene tunġbanġa gie me, ka vġna yaa dġ ka vġna dġ mu wa dġ tienġ.

Tġ tarġġna a yi Nmġuġ zvallġ Masia wġa dene

11 Tı chıgınana Nımıŋ dene wo, die wıa tı kpaŋısa vuosi dı ba yınŋı keŋ v jıgıŋ. Tı berıŋ dıa wa yaalıŋ ma mıŋ a yı Nımıŋ, ta n gbaŋ dı yaa tama dı ka bı dıa wa yaalıŋ ma a yı nı.

12 Tı ka bı kuule nı jıgıŋ, ama tı yaala tı yı nı sıeŋ mıŋ aŋ nı bıađı a nıđı nı nyba tı wıa, amv nı nan bıađı a yaa wııŋ dı nı yınŋı balı vuodiekemba dı kuulinene yaa gamma wudieke ba yene vuota dı yınene, ama ta da wudieke dı benne v sıŋ ma.

13 Dıı yı tı juo yıŋyaatı, dı yiwo Nımıŋ wıa, ta dıı yı ta tı bie tı sıŋanyile me, dı yiwo nı wıa.

14 Masia choti pıgılına tı; tı wana sıba dı vuobalıŋ die tuo vuon mana kuŋ a kpi wo, dı dađıya dı vuon mana kpiye mıŋ aŋaŋ wa.

15 Wıŋıŋ die v tuone vuon mana kuŋ a kpi dı vuodiekemba dı yene bie ba mıivoli me daa bemme a yıma ba gbaŋ ama ba bemme a yı wıŋıŋ vuodieke die dı tuone ba kuŋ a kpi wo, ta bı hađı kumbu me wo.

16 Die wıa, tı ka bı daansa vuota sıŋanyile dı sına die ta die vuosi sarıya; die tı daansı wa Masia aŋaŋ vuota sıŋanyile dı sına dene ta dii v sarıya, ama lele tı ka bı daansa dene.

17 Die wıa, dıı yı vuon dı taastı aŋaŋ Masia die vuoke yiwo vuohaalv, v berıkıırı gaya mıŋ ta berıhaalıŋ dı keŋ v jıgıŋ.

18 Naa mana nyıŋ wa Nımıŋ jıgıŋ. Wıŋıŋ v tarıgına tı Masia wıa, dı tı daa bı yı v dataastı, ama ta yı v zvalıŋ, ta bı yı tı v tııma dı tı vaa vuosi gbaŋ yı v zvalıŋ.

19 Naa dađıya dı Masia die dı kpine wo die yına Nımıŋ sıeŋ dı v yı tıŋgbaŋka gie vuosi v zvalıŋ,

ta nagı ba tumbıatı a chaa ba, ama ta nagı v wovuna dieke dı dagına ba v yine be v zvalıı dene, a yi ti nuusi me.

²⁰ Die wıa ti yiwo Masia tontontıı ta Nımuı dı vana ti wasa vuosi. Masia nan ma ti zie ta jıssa nı dı nı saagt ta yi Nımuı zvalıı.

²¹ Dama ti wıa ta Nımuı dı yi Masia, vuodieke dı kana ka yi bıaı, dı zie tıuıı tumbıatıtelıı jıgızelıkuı ta chıı ti tontumbıatı amv ti nan yi vuovuna Nımuı jıgıı wıuıı Masia wıa.

6

¹ Die wıa, tıuıı vuodiekemba dı tınnana Nımuı tıumaha v sunııı wıa naa, n jıssa nı dı nı daa vaa v zıolııchııgııaha yi yııı.

² Dama Nımuı baarı dı:

“Die saııa dı tıgına dı n chııı nı zıolıı,
die n wııı nı jıssııı mııı;
ta saııa dı tıgına dı n gbatı nı a taııı wa,
die n gbatı nı mııı.”

Nı wımma! Saııka keııye mııı dı Nımuı chııı nı zıolıı. Daarı gie nı baa nı ye gbatıtaanıı.

³ Tıuııı nııı ti ka yie wudieke dı baııı kagı vuon Yısa Masia sieku me, amv vuon keıı baarı dı ti tıumaha ka vıııa.

⁴ Ama ti berııı dagııya dı ti seııı yiwo Nımuı tontontııı, dama ti yese wahala, aııaıı mıgıısııı, aııaıı wıa, ama ti dıı suguru a mana ma mııı.

⁵ Vuosi die tıba ti aııaıı kpaasa, ta naga ti a yie dansarııka juon me, ta ti wıa kırııkaııı dı ııaııı lagıısa a yaa watı, ta ti bı tıma tıumaha a gbalııı, ta ka gııııa yıııı a taııı, ta ka die saıııa a taııı gbaııı.

⁶ Tı yiwo sũgıyaluntielin, ta sıba Nımun wıaha, ta yaa suguru anan burichini ta suuli anan Nımun Halıkasıka ta cho vuosi anan wusie,

⁷ ta bala ba Nımun wudieke dı yine wusie wo, ta yallı wõnıñ Nımun hagırıbı, ta bı yaa chaanıñ beri dieke dı yine tı dembisinan jaan tı yaa waga ta bı yaa gbarı tı gban.

⁸ Ta vuosi batan dı yıa tı jılma ta batan dıan zıa tı, ta batan dı chõusa tı saara, ta batan dıan dı bıra tı. Batan dıa gaama vuosi ama ta tı bala wusie.

⁹ Tı wo saan vuota jigin, ama ta yaa saan Nımun jigin, ta vuosi dı yile dı tı baa tı kpi mun ama ta tı ko bie tı mıı ma, ta nıga tı pam ama tı ka kpiye;

¹⁰ ta tı sũgıchõsın nıñ tı ñaan yaa wa sũgıfıalın sanña mana. Tı yiwo zõõluntielin ama ta yi vuosi dı bırun nyintitielin Nımun jigin; ta wo nyinti ama ta sı nyinti mana.

¹¹ Tı zbalın Korinti vuosi, tı wõñ balı nı tı sũñ wıa mana a yı nı, tı cho nı pam.

¹² Daa tınıñ tı zetine dı tı kaan cho nı, ama dı yiwo nınıñ nı zetine dı nı kaan dı cho tı.

¹³ Lele n wa bala a yıa nı sba nı yiwo n ballı: nı cho tı anan nı sũgıtı mana sba tı chone nı dene wo.

Nı sımma vuodiekemba dı kana ka yi Masia yada wa wıa

¹⁴ Nı daa yi jabalın anan vuodiekemba dı kana ka yi Masia yada! Vuovıvõ anan vuobıan nan bıagı yi nıabalın? Ta chaanıñ anan lınıñ nan bıagı bie anan tan?

15 Masia aňaň Sitaani nan bıađı yi nıabalımıň? Vuodieke dı yine Masia dıdusırsu aňaň vuodieke dı kana ka yi Masia dıdusırsu nan bıađı yi nıabalımıň?

16 Bugile nan bıađı bie Nımuň jıamıň juoň me? Tınuň tı yine Nabadie Nımuň jıamıň juoku, dama tınuň die Nımuň die baarı dı:

“Manıň aňaň n vuosi nan lagıň a beri
ta n nan dı bie aňaň ba;
n nan dı yi ba Nımuň,
ta ba dıaň dı yi n vuosi.”

17 Die wıa ta Nımuň dı bı baarı dı,

“Nı vıarı nı gbaň,
a nyuň tıngbaňka gie vuosi sınsıuň,
ta vaa bıaň mana yiile,
ta n nan tuo nı.

18 N nan yi nı Chıoň,
ta nı yi n nahaalıň aňaň n hıgıltası.
Manıň Hagırtıeň Nımuň bala naa.”

7

1 N nımbalı, tı yene nıaha gie a nyuň Nımuň jıgıň naa wıa, nı vaa tı vıarı tı gbaň a nyuň jadieke nıň mana dı nan bıađı a yi tı nyuňgbanıň aňaň sıgıtı dıgıtı, ama ta chıgıma Nımuň, ta yi sıgıtıalntıelıň aňaň wusie.

Pıođı sıgıtıalıň wıa

2 Nı yuori nı sıgıtı a yı tı. Tı ye ka yi nı wınyı mana bıaň, yaa a yi wıuň a chıbsı nı wınyı, yaa a nyıri vuoň.

3 N ka bala naa dı n galıň nı. Dama die n wıoň balı nı muň dı tı faası cho nı pam. Dıu yi tı kpi yaa tı bie tı mısi ma, tı nan dı beri aňaň nı.

⁴ N yaa wa tama pam ni ma, ta niga nyuun ni wia. Ni kpanjisi miŋ pam, ta ti wahala diile me mana ama n yaa wa sugifialŋ pam miŋ.

⁵ Die ti kenne a tugɪ Masedonia tungban ma wa, die ti ka biagi voosi. Die ti ye mugisiŋ pam a nyuŋ luŋa mana; voosi die waga anan ti Nmŋ wiaha gie wia; ta ti sugiti di suuli anan ŋmaamiŋ.

⁶ Ama Nmŋ vuodieke di kpanjisina vuodieke ma sŋ di chusina wa die vaa Tatusi di ken ti jigiŋ a ken a kpanjisi ti.

⁷ Daa u kenku nyuna ma die kpanjisina ti, ama die u bina a balu ti ni kpanjisina wa dene wo. Ta balu ti ni bina faasi yaala ni ye miŋ dene, di ni faasi yaa wa sugichusiŋ ni tumbiati wia, ta bi balu ni nine di nminti dene di ni tuo n nuari, naa die vaa n sŋ di faasi fiati.

⁸ Du yi gan dieke die n maaguna a yi ni wa di yi ni yaa sugichusiŋ, ama n sŋ ka chusiya n maaguna ka. Die n yaa sugichusiŋ bita die n miŋuna di ka vaa ni sŋ di chusiŋ sanja bita wa.

⁹ Ama lele n yaa wa sugifialŋ, daa n yine ni sŋ di chusi wia, ama ni sugichusiku di vana ni vaa ni tumbiati wia. Nmŋ die vaa ni ye sugichusiŋ ni tumbiati wia, die di yine kanŋ gbanku di yaa nuari a yi ni.

¹⁰ Dama du yi Nmŋ di yi vuon di yaa sugichusiŋ u tumbiati wia, kanŋ sugichusiku mi nan yi u vaa u tumbiati ta ye gbatitaanŋ, ta kaan chusi u sŋ bura; ama tungbanka gie sugichusiŋ nuŋ yaa kun kienŋ.

11 N̄m̄uḡ d̄i vana n̄i s̄uḡ d̄i ch̄uḡs̄i wa, n̄i gban̄ n̄i ye ka ȳina n̄i nȳuḡar̄i; n̄i бага bie N̄m̄uḡ w̄ia ma, ta n̄i b̄i faas̄i yaala n̄i daḡi d̄i n̄i wo b̄ian̄; ta n̄i s̄uḡȳur̄uḡ d̄i haḡi aḡaḡ b̄ian̄, ta b̄i ch̄iḡa N̄m̄uḡ; n̄i b̄i yaala n̄i ye m̄uḡ; n̄i yaala n̄i ȳi choti; n̄i w̄oḡ ȳi laḡi a dat̄i vuodieke d̄i ȳine b̄iab̄u t̄ib̄uḡ m̄uḡ. N̄i ȳine naa wa w̄ia, ka sen̄ daḡi d̄i n̄i wo b̄ian̄ w̄ur̄i ma.

12 Die w̄ia, daa vuodieke d̄i ȳine b̄iab̄u w̄ia die maḡ maaḡi gban̄k̄u mi yaa vuodieke u ȳine b̄iab̄u. Ama die n̄i maaḡi ka m̄uḡ d̄i n̄i s̄iba N̄m̄uḡ jiḡiḡ n̄i бага die d̄i bemme t̄i ma dene.

13 Lele n̄uḡ t̄i s̄uḡch̄uḡs̄uḡ k̄pat̄iya m̄uḡ.

Ta die t̄i b̄i yaa s̄uḡf̄al̄uḡ pam dama die n̄i vaa Tatusi s̄uḡ d̄i d̄uḡa ta die ȳiwo s̄uḡf̄al̄uḡ pam, die w̄ia t̄i gban̄ t̄i yaa s̄uḡf̄al̄uḡ.

14 Die n̄i w̄oḡ b̄ur̄i n̄i m̄uḡ a ȳi wa ta n̄i ka vaa maḡ dii viivi. Die t̄i ḡaana bala n̄i wudieke wo ȳiwo wusie. Die gban̄ gban̄ wudieke t̄i bala a ȳi Tatusi yaa gamma n̄i ma wa d̄i ken̄ ȳi wusie.

15 Die w̄ia u ken̄ t̄un̄s̄i n̄i tuone wo chaant̄i dene aḡaḡ j̄il̄ma, ta tuo wudieke u bala n̄i wa aḡaḡ j̄il̄ma dene u ḡaḡaḡ faas̄i cho n̄i m̄uḡ.

16 N̄i yaa wa s̄uḡf̄al̄uḡ pam d̄i n̄i nan b̄iaḡi naḡi n̄i tama a ȳi n̄i ma.

8

Yisa d̄id̄uḡs̄ur̄uḡ piini w̄ia

1 T̄i n̄umball̄i, t̄i yaala n̄i s̄umma N̄m̄uḡ z̄ool̄uch̄iḡula d̄i vana Yisa d̄id̄uḡs̄ur̄iba d̄i benne Masedonia t̄uḡgban̄ ma d̄i ȳine wudieke.

² Die ba ye wahala aňaň mugisiň aňaň zooluň pam, ama die mana yori, die ba yaa wa sugifaluň pam ta dagi burichini ta yi Nmuň piini pam.

³ N nan biagi dii ba siara di ba yya muň a tugi ba haguŕuň nuň, die ba yi a tuň ba tunna mu ba yi dene gbaň. Die di yiwo ba duňu ba yia,

⁴ ta die faasi juusi ti muň, di ti yi ba sien aň ba sunjime Nmuň vuodiekemba di benne Judia tuňgbaň ma.

⁵ Die ba yi a tuň ti tuň nan yile di ba nan yi dene wo. Die ba wolin nagi wa ba gbaň a yi ti Yomutien, ka kuň chaan ba nagi ba gbaň a yi ti, siba Nmuň di yaalunana dene wo.

⁶ Die Tatusi die yine vuodieke di yine ni piili tuumaha, die wia ti juusi wa muň di u sunji ni aň ni kpati ni choti tuň vuň dieke ni piiline wo.

⁷ Siba ni yine Yisa yada, ta muňu yie jaan mana vuun u vuun wa, ta siba u wia vuun, ta biagi bala tuň u waha, ta di wa aňaň nuňmu, ta bi cho ti dene wo, ti yaala ni yime tuvuunaha mi gbaň dene aňaň nuňmu.

⁸ Wudieke n bala ni naa ka yi mugisiň di ni yime, n wuň balu ni muň Nmuň vuosi batan nine di muunti dene di ba yi piini, di ni yi aň n ye ni senne cho be dene.

⁹ Ni siba ti Yomutien Yisa Masia zoolnchigila di suna dene. Die u yiwo nyintitien, ama ni wia die u buruň wa zooluntien, u buruna zooluntien amu ni nan buruň nyintitielin.

¹⁰ Kpaan dieke n yaala di n yi ni wunna: Die buru ma, die ni yine vuodiekemba die di wolinne yaala ni yi piinike, ta yi vuodiekemba di wolinne a yi. Ni kpanu ni gbaň a tuň ka a kpati.

11 Nı nine die ɲmuntıya mıŋ aŋaŋ piinike yıla. Die wıa nı vaa nı nine bı ɲmuntı aŋ nı yı kpatı, nı yıma sıba nı baan bıagı a yı dene.

12 Dıı yı vuon dı yaala ɔ yı Ɗmıŋ piini, ta yı ɔ yalla dene, Ɗmıŋ nan tuoke. Ɗmıŋ ka yaala vuon yı wa piini a tıaŋ ɔ yalla dene.

13 N ka yaala nı yıma nı chanchaalıŋ ta dime wahala ka ma. N yaala nı mɔɔma taŋ.

14 Wudieke n balala wɔnna: Sıba nı yalla pam lele gie wo, dı vına dı nı sunŋi wo vuodiekemba dı wone wo, ta dıı yı nı keŋ wo saŋŋa dieke, ama ta ba yallı pam, ba nan sunŋi yı nı gbaŋ. Naa nan vaa nı mɔ taŋ,

15 sıba dı maagına Ɗmıŋ gbaŋkɔ sɔŋ dene wo dı, “Vuodiekemba die dı lagısına maana pam wa die dı ka dii ta tıala, ta vuodiekemba dıaŋ die dı kana ka lagısına pam wa, die ka waarı jaan.”

Tatusi aŋaŋ ɔ zvalıŋ wıa

16 Tı bıra Ɗmıŋ aŋaŋ ɔ ɲaana yı Tatusi бага dı bie nı ma sıba tı бага dı benne nı ma dene wo.

17 Die tı jɔɔsına Tatusi dı ɔ kaagı nı wa, die ɔ saagıya mıŋ, ɔ gbaŋ gbaŋ ɔ yine nıŋŋmına dı ɔ keŋ nı jigıŋ; ɔ kien mıŋ aŋaŋ ɔ gbaŋ gbaŋ ɔ choti.

18 Tı nan vaa tı nımballı wɔnyı aŋaŋ wa keŋ nı jigıŋ. Tı nımba wa gie dı mɔɔlınana Masia wɔvınaaha dene wıa die wıa vana Masia dıdısırıba mana dı bıra wa.

19 A bı gɔtı, Yısa dıdısırıba mana vɔarına wa dı ɔ beeli tı aŋ tı nagı piinisi a ga sunŋi Ɗmıŋ vuosi dı yine zɔɔlntielibe ta bie Judia tıŋgbaŋ

ma. Naa nan kotu ti Yomutien saan, ta bi dagu di ti faasi yaala ti sunjime ti chanchaalun dene.

²⁰ Ti nan nagu ligirehe pam a ga sunji be, ti yaala wun mana tugisi mun amu vuon kaan ye sien a balu a chusu ti saan yaa gamma ti pogiluna ligirikpumaha gie dene wo.

²¹ Ti yaala ti yiwo wudieke di muna Nmun anan vuota nunna mun.

²² Ti nan bi vaa ti numbuu wunyu gutu u ma a ken nu jigun. Saana mana ti yese ti numbuu wa berin di sina dene, ta siba a baaru u nine numntiya mun di u tun Nmun tumaha. Ta lele u yalla tama pam nu ma wa wia, u nine di faasi numnti di u sunji nu.

²³ Tatusi nun, u yiwo n tuntun chanchaan ta guta sunje mun man sunje nu. Ta ti numballi diekamba di kenne anan Tatusi wa nun ba zene Masia didusuriba nan ma, ta ba berin di vasa vuosi di bura Masia saan.

²⁴ Nu daguma ti numballi mi nu choti amu Masia didusuriba mana nan di siba di ti yaa wusie ti niguu nyuuu yaa gamma nu ma wa.

9

Tan sunjin wia

¹ Di ka bi yi talasu di n maagu gbanun a balu nu yaa gamma Nmun vuosisi di bene Judia tunghan ma wa sunjin wia.

² N wun siba a baaru nu yiwo nunnumna di nu sunji, ta nu wia man kuule a yia Masedonia tunghan vuosisi, ta balu ba di bun ma mana nunun Masia didusuri diekamba di benne Akaya tunghan ma di yi siri di nu sunji be. Nu yalla

chotike mi dı nı sunji wo wıa, Masedonia vuosi jusu gban yiwo siri dı ba nan dı sunje.

³ Die wıa n toma tı nımballı gie nı jigin amu nı nan yi siri anan nı sunjin an n kuuline dene yaa gamma nı ma wa kaan yi yoru.

⁴ Dı daa die, dı yi Masedonia tıngban vuosi dı dı n kvan a ken nı jigin, ta nı ka yi siri, tı nan dii viivi, dama die tı biri nı ba jigin mıj.

⁵ Die wıa, man yile dı dı vına n tın tı nımballı gie an ba wolın ken n ma ta sunji nı an nı lagısu piini dieke nı yine nvan dı nı nan yi wa. Amu man ken ken a nan yi siri an ka dagı dı nı yi wa anan nı gban gban nı choti, daa vuon mugisine nı.

⁶ Nı tınsı balıku gie: vuodieke dı burına bıta nan gobi bıta, ta vuodieke dıan dı burına pam nan gobi pam.

⁷ Vuon mana yi v sanna v sun ma dı v nan yi dene, ta daa yi anan sugıchıvısu yaa mugisin, dama Nmın yaala vuodieke dı yınana piini anan sugıfıalın mıj.

⁸ Nmın nan bıagı yi nı jaan mana ta nı kaan waarı jaan. Nı nan dı yallı nyindiekemba mana nı yaalala sanja mana, ta nan ye a tıan nı yaalala dene, ta nı nan bıagı a sunje vuodiekemba dı wone,

⁹ sıba dı maagına dene Nmın gbanıku sun dene wo dı, "Vuodieke nuun dı tırinana a yıa zıolntielin, v burichini wo kpatın."

¹⁰ Nmın vuodieke dı yınana kpaaru nyımburıkaha, ta yıa wa vuon mana nyindiikehe, wıonun v nan yi nı jaan mana nı yaalala an a dalıma, ta nı nan faası a sunje

vuosi.

¹¹ U nan vaa ni yalluma nyinti pam sanja mana, amu ni nan biagi sunje vuosi sanja mana, amu vuosi pam nan biri Nmuj yaa gamma ni piini dieke ba tuone a nyuj ti jigiri.

¹² Du yi ni sunje Nmuj vuosi a yia ba jadieke ba wone, naa nan vaa vuosi pam biri Nmuj.

¹³ Du yi ni sunje be, die nan dagi ba di ni sen a tuo Masia wovunaha muj ta di ha, ta vuosi pam biri Nmuj die wia ta bi biri wa anan ni sunjine be anan vuonj mana dene wo.

¹⁴ Die wia ba ken jussa Nmuj a yia ni, ba nan jussu anan choti, dama ba ye di Nmuj bie ni sugiti ma pam ta sunje ni pam.

¹⁵ Ni vaa ti waasu Nmuj, dama wovuj u yina ti u Bvadembinj vuodieke di tianna piini mana.

10

Pooli die di wagina u tovamaha wia

¹ Ni batan baari di du yi manj bie ni jigij, n wo sikimij, ama manj kenj a ga jigaasi n yaa wa sikimij. Manuj Pooli gbanj gbanj n jussa ni Yisa Masia vuodieke die di benne somm ta yaa suguru wo saan ma.

² Ni da vaa n tvama a yi ni du yi manj kenj kenj ni jigij; dama n siba a baari manj kenj kenj n nan datu vuodiekemba di balala di ti diwa wudieke tujgbanka gie vuosisi di dinana wa tiba.

³ Di yiwo wusie di ti yiwo vuota, ama ti ka waga waagi dieke di sina siba vuota waaguj,

⁴ die wia ti ka naga vuota haguruj a waga die waaguj, ama ti naga Nmuj haguru dieke di nan chussu Sitaani haguruj mana wa a waga. Ti bala

a nyanŋa vuodiekemba dɪ kana ka tuose Ŋmɪŋ wɪaha,

⁵ ta nyanŋa yɪaŋ dieke vuosi batan dɪ yilinene dɪ ba yallɪ ta yaa kalinbaani anan nɪnhagɪrɪŋ ka ma, amɔ vuosi kaan dɪ sɪba Ŋmɪŋ, dɪ tɪ vaa vuon mana sɔŋanyile saagɪ a yɪ Masia.

⁶ Tɪ tɪŋ sɪba dɪ nɪ saagɪ a tuo Masia nɔan a kpatɪ, tɪ tɪŋ nan yɪ siri dɪ tɪ datɪ vuodieke nɪŋ mana dɪ zetine ɔ nɔarɪ tɪbɪŋ.

⁷ Nɪnɪŋ nɪ daansa vuota nine me nyɪna ma. Du yɪ vuon dɪ bie giena a baarɪ dɪ ɔ yɪwo Masia sɪtɪ, dɪ tien sɪmma dɪ tɪ gban tɪ yɪwo Masia sɪtɪ sɪba ɔ yine die wo.

⁸ N ka chɪga viivi du yɪ man kuule pam yaa gamma tɪ Yɔmɔtien dɪ yɪna tɪ yiko dieke wo. U yɪ tɪ mɪŋ dɪ tɪ nagɪ a sunŋi nɪ daa tɪ nagɪ a chɔsɪ nɪ.

⁹ N ka yaala nɪ yilime dɪ n yaala ŋmaamɪŋ yigi nɪ anan n gbanɪtɪ n maaginana a yɪa nɪ wa.

¹⁰ Vuon nan baarɪ dɪ, “Pɔɔli gbanɪtɪ paali tɔa mɪŋ, ama ɔ ken bie tɪ jigɪŋ nɪŋ ɔ ŋan wo hagɪrɪŋ ta ɔ wɔbalɪka dɪan dɪ yɪ yɔrɪ.”

¹¹ N yaala banɪŋ vuosi mi sɪmma dɪ jaan ka puo wudieke tɪ maaginana tɪ gbanɪ ma wa du yɪ tɪ wo nɪ jigɪŋ anan wudieke tɪ bala tɪ yɪ du yɪ tɪ bie nɪ jigɪŋ.

¹² Wusie, tɪ ka wɔŋ yaala tɪ nagɪ tɪ gban a magɪsɪ anan vuodiekemba dɪ kɔtɪna ba gban ŋmɪŋsikpeku. Ba wo yɪaŋ, dama ba naga ba gban a magɪsa anan ba chanchaalɪŋ berin dɪ sɪna die.

¹³ Tɪnɪŋ tɪ kaan kuule yaa gamma jadieke tɪ kana ka mɔ dɪ tɪ kuulime, ama tɪ nan kuuli yaa

gamma tɔŋ dieke Ŋmɔŋ dɪ nagɪna a yɪ tɪ dɪ tɪ tɔŋ wa ma. Tɪ bala nɪ Ŋmɔŋ wɪaha yiwo tɔmaha a taŋ.

¹⁴ Nɪ benne buuŋbu mi wo wɪa, die tɪ ka garɪsɪ buuŋbu die tɪ kenne aŋaŋ Masia wɔvɪnaha a balɪ a yɪ.

¹⁵ Tɪ ka kuule aŋaŋ wudiekemba vuogaasɪ dɪ yine a tɪaŋ tɪ buuŋbu a daga sɪba tɪ gbaŋ gbaŋ tɪ yine he. Ama tɪ yaa tama dɪ nɪ yada nan gɔtɪ pam, aŋ nɪ suŋŋɪ tɪ aŋ tɪ faasɪ tɔŋ Ŋmɔŋ tɔmaha nɪ jigɪŋ sɪba ɔ nagɪna a yɪ tɪ dɪ tɪ tɔmma dene wo,

¹⁶ amɔ tɪ nan bɪagɪ ga tɪŋgbaŋɪsɪ diekemba dɪ benne nɪ nɪŋŋa wa a ga mɔsɪ Masia wɔvɪnaha mi. Tɪ kaanŋ ga jigɪdieke vuogaanŋ dɪ wone a tɔŋ, tɪ ka yaala tɪ kuuli vuogaanŋ tɔma wɪa.

¹⁷ Sɪba dɪ maagɪna Ŋmɔŋ gbaŋkɔ ma dɪ, “Vuodieke nɪŋ mana dɪ yaalɪnana dɪ ɔ kuuli, kuuli yaa gamma wudieke Ŋmɔŋ dɪ yine.”

¹⁸ Dama vuodieke dɪ bɪrɪnana ɔ gbaŋ ka dagɪ dɪ Ŋmɔŋ nine suuli wo mɪŋ, ama tɪ Yɔmɔtɪenŋ dɪ bɪrɪna vuodieke, die dagɪna dɪ Ŋmɔŋ nine suuli wo mɪŋ.

11

Yaa gamma Pɔɔli aŋaŋ ŋmɪnchɪbɪsɪ tɔntɔntɪba wɪa

¹ Maŋ bala gaatɪŋ wɔbalɪka, nɪ dii suguru aŋaŋ mɪŋ.

² N suŋ bie nɪ ma pam sɪba Ŋmɔŋ suŋ dɪ bene nɪ ma dene wo. Nɪ sɪ sɪba hɔgɪlɪa dieke dɪ kana ka sɪba dembɪŋ maŋ yaala n nagɪ a yɪ Masia aŋ nɪ dɪa wɔnɔŋ ɔ nyɪna.

³ Njmaamuj yallu muj muj ni wia di vuon nan ken a gaan ni siba Sitaani die di gaana Evi dene wo anan u yan, an ni kaan bi di Masia anan sugiyalin anan wusie.

⁴ Dama du yi vuogaan di ken a mubla Yisa gaan wia a ya ni, ta ka mubla Yisa dieke wia die ti wone a mubli a yi ni wa, ta ni tuose haaligaan daguj anan wovuj gaan daguj ta a ka yi Nmuj Haali dieke anan wovuj dieke die ni tuone a nyuj ti jigiri, die nuj ni saagi a yi wa muj anan sugifalin dene.

⁵ N ka yile di vuodiekemba di gaana ni di ba yiwo Yisa tuntontiba naa, yiwo Yisa tuntontiba a tian muj.

⁶ Di nan biagi yi di n ka biagi bala vuvuj, ama n siba Nmuj waha vuvuj ta sanja mana ti njan yuori daga ni muj.

⁷ Die n ka tuo jaan a nyuj nu jigij sanja dieke die n mubliha Nmuj wovunaha a yi ni wa. Ta bi sovuj n gban tujgan di n koti ni, die n yiwo bian n yine naa wa?

⁸ Die n bala ni Nmuj wobalikaha, die n tuose sunjin a nyuna Masia didusiri gaasi jigij an ka su siba n gaara ba nyinti muj, amu n nan biagi a sunji ni anan Nmuj waha.

⁹ Ta die n benne ni jigiri die n ka mugisi ni di ni yi muj jaan, ti numballi diekemba die di nyunna Masedonia tujgan a ken wo, die yalla jadieke nuj mana n yaalala a ken a yi muj. Die n kana ka mugisi ni wo, die gban gban n kaan mugisi ni yaa gamma.

¹⁰ Wusie man bala naa Masia saan ma, di vuon wori Akaya tujgan luga mana a baan biagi balu

dı n vaa n kuuliku gie dı n tuone jaan a nyııı ba jıgııı wıa.

¹¹ Dı ka sıı sıba dı n ka cho nı. Nıııııı gban gban sıba n chone nı dene.

¹² N nan dı yie naa, amı banııı tıntıntıba mı kaan ye sien a kuule dı ba gban ba yiwo Yisa tıntıntıba sıba tı gban tı tımma die wo.

¹³ Banııı tıntıntıba mı yiwo gıgaantıba, ta chıba nıınchıbıııı ba tıımaha ma ta nagı ba gban a bırııı sıba Masia tıntıntııı.

¹⁴ Ba tıma die wo, nı da vaa ka yi nı mamachi, dama die gban Sitaani dı mıa ta naga ı gban a bırıma sıba chaanııı malaka.

¹⁵ Die wıa dıı yi wııııı Sitaani tıntıntııı dı gaama vuosi dı ba yiwo Nııııı tıntıntııı diekemba dı dagınana vuosi dı ba dıa Nııııı sien, nı da vaa a yi nı mamachi. Nııııı nan keııı datı ba tıba sıba ba tııma dı mına dene.

Pııııı wahala diile Masia ma wıa

¹⁶ N bı balı nı mııı: Vuon daa yilime dı n yiwo gaamı, ama dıı yi nı yile dı n yiwo gaamı, nı tuo mııı sıba nı baan tuo gaamı dene wo amı n nan bıagı a kuuli bıta.

¹⁷ Wudieke n yaalala dı n balı nı naa ka yi tı Yııııııııı wıbalıka. Manııı n balınana n gban gban wıbalıka, n seıı bala sıba gaamı.

¹⁸ Ama vuosi pam dı kuulinene yaa gamma wudieke ba bıagina yi ba yine vuota wıa, n gban n nan bıagı kuuli.

¹⁹ Nı yile dı nı yaa wa yııııı, ta die wıa nı yaa wa suguru ta wııııııa yıa gaanıııı anan sugıfıalııı.

²⁰ Ni vasa vuosi di pɔgɔlɩna ni sɩba yɔŋɩsɩ, ta nyɩra ni ta bi gbata ni. Ta daansa ni yɔri ta bi fala ni.

²¹ Die ti kana ka yi ni naa wɩa ni yile di die ti wo hagiɩŋ yaa?

Ama du yi vuon di yaa sikimin ta nan biagi a kuuli, n gban n nan biagi a kuuli. N sen bala sɩba gaamu.

²² Du yi gigaantɩba di wasa ba gban Hiiburu vuosi, n gban n yiwo Hiiburu vuon. Ta du yi ba wasa ba gban Izara vuosi, n gban n yiwo Izara vuon. Ta di bi yi ba yi Abarahami haagɩsɩ, n gban n yiwo ba wɩnyɩ.

²³ Du yi ba wasa ba gban Masia tuntontɩŋ, manɩŋ n tɩaŋ ba mɩŋ, dama n tɩŋ a yi Masia pam a tɩaŋ ba. N faasɩ a tɩŋ mɩŋ pam, ta die ba naga mɩŋ a yie dansarɩka ma bu wo nɔaŋ. Ta die ba tɩba mɩŋ aŋaŋ kpaasɩŋ pam ta die saŋŋa pam die maŋ ye daŋŋa ta gbigi kuŋ. Lele n wa bala sɩba gaamu.

²⁴ Buɩɩ die n gban gban n vuosi die di tɩbi mɩŋ aŋaŋ kpaasɩŋ nɔaŋ baŋɩsɩ-taa aŋaŋ awayɩ.

²⁵ Romi vuosisi diaŋ die di nɩgɩ mɩŋ aŋaŋ daaŋ die jigɩŋ buɩaa, ta saŋŋa kaanɩ die n dataasɩ die di taa mɩŋ aŋaŋ tana. Ta die haarɩsɩ die di ŋmabi a chɩɩsɩ ta bubi aŋaŋ mɩŋ nyaan ma buɩaa, ta saŋŋa kaanɩ ŋmuntɩvasɩ aŋaŋ yuŋ die maŋ bie dakɩɩɩŋ sikpeŋ muŋikpuɩɩ ma.

²⁶ Die n ŋaana dia wa, die n bie wo muŋa daanpɔyɩ ma aŋaŋ gbɩgbatɩɩŋ daanpɔyɩ ma aŋaŋ n gban gban n vuosi jigɩŋ. Ta die bi bie daanpɔyɩ ma tuŋgban gaasɩ vuosi jigɩŋ, aŋaŋ tɩgɩkpuɩma ma aŋaŋ haaguŋ ma aŋaŋ

mugikpuma ma, anan vuodiekemba di gaanana vuosi di ba yiwo Masia didusuru jigij.

²⁷ N sen tun mun anan nunhuna ta dii wahala, ta ka gura sanja a tan, ta die beri sanja a tan anan kon anan nyanyuule ta beri sanja a tan ta ka die nyindiike, ta wati di yige mun sanja atan ta man wo garu.

²⁸ A bi guti, sanja mana di naan mugise mun mun yaa gamma Masia didusuruba mana ma.

²⁹ Du yi vuon yada di ka dala, n sun naan chusu mun, ta du yi ba gan vuon u yi ban, n naan yaa wa sugichusu.

³⁰ Du yi man baa n kuuli, n nan kuuli yaa gamma n wabina dene.

³¹ Ti Yomutien Yisa Chon Nmun, vuodieke di muna anan buru yaa gamma haahuu wo, wonu u siba di n bala wusie.

³² Die n yene bie Damasikusi ma wa, naan Aritasi sanja mi wo, die tika jakusu die yaala u yigi mun mun, ta die vaa gbigbaru di gbaru tika gaamu sanbaha.

³³ Ama die n zalu die di nagi mun a yi kparu ma a nagi mun a daagi toli dieke di benne tungban gaamu ma a sun zien tungban, man chigi nyu daa wa nuusi me.

12

Mamachi nyindiekemba Pooi die di yene wa

¹ N mu di n kuulime mun, ama ka wo nyuuru nu. Ama lele n wa yaala n balu mun yaa gamma wudiekemba ti Yomutien di yuorine a dagu mun sanja dieke n kana ka gura ta daansa wa.

² N siba Masia duduuru wonyi Nmuti die di naguna wa a jwali arizanna ma gban gban bina ban anan anusa di tianna wa. N ka siba di die ka sen yi yaa die ka yiwo daansa, Nmuti nyuna ma sibina.

³ Siba n wone a bala wa, Nmuti nyuna ma sibina di daa wa gie die bie wo u nyungbanu ma sanka mi yaa die u ka jwali anan u nyungbanu.

⁴ Die u jwali a ga paradasi,* ta die u wu wudiekemba u kaan biagi a balu vuon, dama Nmuti kaan saagi an u balu.

⁵ Die wia n nan kuuli yaa gamma daa wa gie ma, ama n kaan kuuli yaa gamma n gban gban n ma, ntaala n wabu wia.

⁶ Du yi man yaala n kuuli ama n kaan di si siba gaamu, dama n nan di bala wusie; ama n kaan wu kuuli. Manu n ka yaala vuon buru mu a tuan n buru di mu na die. N yaala ba daansuma n berin di suna die, ta wuma n balala dene, ta ka kuvan chaan ba summa n yine vuodieke.

⁷ Ama die Nmuti die di kana ka yaala di n kuuli yaa gamma mamachi wuku dieke n yene wo wia, die Nmuti di vaa man ye mugisin a nyu Sitaani jigin. Kanu mugisiku mi di yuagi mu siba hanjoni di naana tobi vuoke.

⁸ Die man juu ti Yomutien butaa di u vuaru kanu mugisiku a nyu n jigin.

⁹ Ama die u yinji balu mu di, "N sunjin nyuna ma nan mogi fu kanu mugisiku mi, dama vuodieke di wone u gban gban u hagu ru, nan sen ye n hagu ru." Die wia n nan faasi kuuli yaa

* **12:4** 12.4 Arizanna saan bina yi paradasi.

gamma n wabıtı ma anıan sũgıfıalın, amı Masia hagırın nan keı n ma.

¹⁰ Die wıa n yaa wa sũgıfıalın dı yi maı keı wabıgı, yaa ta vuosi dı bı zıa mıı, yaa maı keı die wahala, yaa maı keı bie mugisın me, yaa ta yese wıa Masia wıa, dama maı keı wo n gban gban n hagırın, sanıa mı maı yese Masia hagırın.

Pwoli бага die dı benne Korinti vuosi ma dene

¹¹ Nı vana maı bala sıba gaamu, dama nıın nı tunna mı nı bıruma mıı. Dı yi maı ka yi vuon, ama vuodiekemba dı gaanana vuosi dı ba yiwo Masia tıntıntıba ka tıın mıı jaın mana ma.

¹² Die n benne nı jıgırı ta tıma mamachi tınkpuıma anıan dagıtı, ta dıı suguru sanıa mana wa, die dagıya mıı dı n yiwo Masia tıntıntı.

¹³ Lalıa Masia dıdıısrın banın ba dı tıın nı? Maın n kana ka pıası nı dı nı sunıı mıı wo, kanın ka vana ba tıın nı? Dı yi die dı vaa maı yi chıısrı, nı nagı n taalı a chaa mıı.

¹⁴ Bıtaa ma wıına maı kien dı n kaagı nı, ama n ka kien ta yaala jaın nı jıgın, dı yiwo nıın maı yaala ama daa nı lıgıre. Daa ballı yallınana nyinti a yıa ba tielin, ama dı yiwo ba tielibe yallınana nyinti a yıa ba. Nıın nı yıne n ballı.

¹⁵ Die wıa n yaa sũgıfıalın dı n nagı jadieke mana n yalla a yı nı halı n gban gban. N faasına cho nı wıa, die wıa nı cho mıı bıta?

16 Dı yiwo wusie dı die n ka mugisi nı dı nı yı muŋ jaan, ama nı batan nan dı bala dı die n gaan nı muŋ ta gbatı nı. Laha die maŋ gbatı nı?

17 Die vuodiekemba n tunna nı jigiri, wonyı die nyırı nı muŋ?

18 Die n juustu wa Tatusi dı ı ken nı jigın, ta die vaa tı numballı wonyı dı dı wa a ken nı jigın. Tatusi ye a nyırı nı muŋ? Tınuŋ tı wo die sunanyile. N tunnana aan sunanyile dieke wo, die gban gban sunanyile ı yallı. Sie dieke n dina wa, ka gban gban ı gban ı dı.

19 Nı yile dı sanŋa mana dı tı bala a gbata tı gban wıa ma nı jigın muŋ? Aayı. Tı bie wo Nmıŋ nuŋŋa ta bala wudieke Masia dı yaalala. Tı numballı choti, tı yaala tı sunŋi nı muŋ an nı muŋŋı dia Nmıŋ sieku, die wıa tı bala naa.

20 N sıkpaan nıga nı wıa dı maŋ ken ken n nan ken haarı nı ta nı tarıgıya muŋ ta sı sıba n tunna a yaala nı bemme dene wo, ta nı dıan nı nan ye ta n gban n tarıgıya muŋ ta ka sı sıba nuŋŋı nı tunna yaala nı bemme dene wo. N sıkpaan nıga muŋ dı n nan ken ye nı ta waagıŋ, aan sugıbaŋ, aan sunyuruŋ yırı yırı aan halı aan tan chıssıŋ aan kuagaaruŋ aan kalinbaani aan watı yırı yırı bie nı sunsuŋ.

21 N sıkpaan nıga muŋ dı Nmıŋ nan vaa n dii viivi maŋ ken kaagı nı bıbra. Dı nan dı sı sıba n kumma dama dı yi nı jusu dı ye ka vaa nı tumbatıtı die nı wone a yie wo. Nı ye yiye dıgıntı tuma sıba daakpana aan hogokpana ta ka chıga viivi.

13

Kpatɪŋ kpaamɪŋ

¹ N nan kenj a kaagi nɪ n butaa ma. Dɪ yi nɪ balɪ dɪ vuonj yiwo taalɪ sɪba dɪ maagina Njɪmɪŋ gbanƙu sɔŋ dene wo dɪ, “Sɪe daansaɪa vuosi bale yaa bataa balɪ a chɔsɔsɪ wa.”

² Die n kenne nɪ jigiri bule wo ma die n wɔŋ kpaan nɪnɪŋ vuodiekemba dɪ wone a yi bɪabɔ anan nɪ chanchaalɪŋ mana mɪŋ. N yaala n bɪ kpaan nɪ n wone nɪ jigiri dɪ, manj kenj yɪŋŋi kenj n nan datɪ vuodiekemba die dɪ yine bɪabɔ tɪba.

³ Die nan dagɪ dɪ Masia vana manj bala. U ka yi wabɔ nɪ sɔnsɔŋ, ɔ yaa hagɪrɪŋ nɪ jigɪŋ mɪŋ.

⁴ Die ɔ nagɪ wa ɔ hagɪrɪbɔ a dɔan ɪgɪŋ ta vaa ba kpaasɪ wa dagarɪkɔ ma. Lele nɪŋ, Njɪmɪŋ hagɪrɪŋ wɪa ɔ bie ɔ mɪsɪ ma. Tɪnɪŋ vuodiekemba dɪ lagɪŋna a bie ɔ ma wa wo hagɪrɪŋ sɪba Masia die dɪ wone hagɪrɪŋ dene, ama tɪ nan dɪ beri Njɪmɪŋ hagɪrɪŋ wɪa sɪba Masia dɪ benne dene wo an nɪ ye.

⁵ Nɪ daansaɪ nɪ gbanj gbanj berɪŋ ta ye dɪ nɪ senj yi Yisa Masia yada yaa nɪ ka yi wo; dɪ yiwo talasɪ dɪ nɪ daansaɪma nɪ gbanj berɪŋ dɪ sɪna dene. Nɪ ka sɪba a baarɪ dɪ Yisa Masia bie nɪ ma? U senj bie nɪ ma, dama dɪ yi ta ɔ ka bie nɪ ma, die nɪŋ nɪ ka yi ɔ vuosi wusie.

⁶ N yaa tama dɪ nɪ nan dɪ sɪba a baarɪ dɪ manɪŋ nɪŋ n yiwo ɔ vuonj anan wusie.

⁷ Tɪ jɔsɔsa Njɪmɪŋ dɪ nɪ daa kenj yi bɪan. Tɪ ka jɔsɔsa naa dɪ vuosi ye dɪ tɪ yiwo wusie vuosi mɪŋ; anan vuosi batan dɪ yilinene dɪ tɪ ka mɪŋŋɪ a tɔŋ

Masia tũmaha mana yõri, ama ti juusa Njũmũn di ni tũma tũnvũna,

⁸ Dama ti kaan biagi yi wũn a chũsũ wusieke, ama ti zie wusieke kũan mũn.

⁹ Dũ yi ti sũ sũba wabũti ta ni hagiũn ti ñaan yaa sũgũfialũn mũn. Die wĩa ti Njũmũn juusũn yiwo di ni yi vuovũna a kpatũ.

¹⁰ Die wĩa, man maaga ni gbanũ gie n wone ni jĩgiri amũ man ken ken a tũgi ni jĩgin, di kaan bi yi nuũmũna di n datũ ni tũbũn ta dagũ ni n yiko. Tũ Yõmũtien yũ mũn yikoke mũn di n sũñji ni an ni mũnũn v sien daa n chũsũ ni.

¹¹ N nũballũ wudieke di tũalũna yiwo n taan ni mũn. Ni kpaũnũ ni gban ta yi vuovũna a kpatũ, ta tuo n kpaanũ, ta yallũma nũabalũmũn, ta bemme anan sũgũfialũn anan tan. Ta Njũmũn vuodieke di chone ti ta yĩa ti sũgũdũagũkũ nan di beri anan ni.

¹² Ni waasũ tan vũũnũ vũũnũ.

¹³ Njũmũn vuosi mana di benne giena wa waasa ni.

¹⁴ Tũ Yõmũtien Yisa Masia sũñjin, anan Njũmũn choti, anan Halũkasũka nũabalũmũn bemme anan ni mana.

**Ɗmin Nuahaalu Gbanu Komu
Konni NT (Ghana)**

copyright © 2004-2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Konni)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

5d16fd5e-902d-51bf-967c-3e7c4efb8e57